

КНИГИ І ДРУКАРСТВА УКРАЇНИ Музей Засн. 1972 у Києві М. Петренком (1-й дир.), **А. В'юником** як Держ. музей книги і друкарства УРСР, від 2002 — сучасна назва. Підпорядк. Гол. упр. культури Київ. міськдерж. адміністрації. Розміщено на тер. Нац. Києво-Печер. істор.-культ. заповідника у будинку колиш. лавр. друкарні, започатк. 1616 архимандритом Є. Плетенецьким (діяла безперервно понад 300 р.). Початкова колекція надійшла з фондів Києво-Печер. заповідника, доповнено пошук. роботою музей. співроб. у книгосховищах Москви, Ленінграда (нині С.-Петербург), Києва, експедицій по Україні, надходженнями від держ. установ, книгознавців (зокрема **Г. Коляди** — понад 700 видань українки 19 ст.). Фонд (понад 58 тис. од. зберігання) репрезентує багатство книжк. культури України. Експозицію відкрито 1975, оновлено 2000; відображає історію укр. рукопис. книги 11–16 ст., зародження друкарства у Європі (зокрема у слов'ян), початки книгодрукування в Україні; діяльність друкарень 16–18 ст. у Львові, Острозі, Києво-Печер. лаврі, Новгороді-Сіверському, Чернігові, Почаїв. і Унів. монастирях; книжк. граверне та золотар. мистецтво; пам'ятки укр. друкарства 19 ст.; державотворчу місію книгодрукування 20 ст., істор. форми та матер. культуру книги. Серед унікал. експонатів — факсиміл. копії пергамент. книг 11–16 ст.; стародруки 16–18 ст. у шкір. оправах; фоліанти в окладах із кошт. металів та прикрашених кольор. емаліями; дерев'яні кліше 18 ст.; книжк. раритети 19–20 ст.; оригінали книжк. графіки, друкар. верстати і машини, зразки шрифтів. Організовано низку виставок, присвяч. пам'ят. датам і

визнач. явищам в історії укр. книги і друкарства, зокрема відзначено 950-річчя Остромирового Євангелія, 800-річчя поеми «Слово о полку Ігоревім», 450-річчя Пересопницького Євангелія, роковини від дня народж. видат. діячів укр. церкви і книговидання, зокрема митрополитів Петра Могили та Іларіона (І. Огієнка), укр. письменників, видавців і меценатів книги: І. Котляревського, Т. Шевченка, П. Куліша, О. Бодянського, Лесі Українки, І. Франка, Б. Грінченка, В. Симиренка, С. Кульженка, Є. Пеленського, Л. Биковського; показано історію укр. друкарень, видавництв, екслібриса, самвидаву. Здійснено книгознавчі дослідж., проведено наук. конференції: «Київ і книга» (1982), «400-річчя пам'яті І. Федорова» (1983), «Українська писемність та мова в манускриптах і друкарстві» (2010). Видано каталоги: «Графічна Шевченкіана» (К., 1989), «Вітчизняні стародруки» (К., 1991), «Києво-Печерські патерики» (К., 2003), «Каталог видань Почаївського та Унівського монастирів XVIII–XX ст.» (К., 2008), «Видання творів Т. Шевченка та графічна Шевченкіана» (К., 2011; усі — з колекції музею). Директор — В. Бочковська (від 2008).

Рекомендована література

1. Державний музей книги і друкарства Української РСР: Фотопутівник. 1981;
2. Музей книги і друкарства України // Київ – місто-музей. Київ – місто музеїв. 2007 (обидві – Київ).

Д. О. Палій

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Книги і друкарства України Музей / Д. О. Палій // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2013. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-8686>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України (докладніше).